Turinys

I DALIS
Įvadas 5
1. Vaiko sąvoka 6
2. Valstybės pareiga - užtikrinti vaiko teises 7
3. Pagrindinės vaiko teisės ir laisvės 10
3.1. Teisė gyventi 10
3.2. Identiškumas 13
3.3. Teisė į asmeninį gyvenimą, asmens neliečiamybę ir laisvę 14
3.4. Teisė reikšti savo pažiūras ir nuomonę 14
3.5. Teisė į minties, sąžinės ir religijos laisvę 15
3.6. Teisė mokytis 15
3.7. Teisė į asociacijų ir taikių susirinkimų laisvę 18
3.8. Teisė į poilsį ir laisvalaikį 18
3.9. Turtinės teisės 19
3.10. Pareigos 21
4. Vaikas ir socialinė aplinka 21
4.1. Vaikas ir šeima 21
4.1.1. Vaikas šeimoje 21
4.1.2. Vaiko globa 26
4.1.3. Įvaikinimas 27
4.2. Vaiko gyvenimo sąlygos, socialinis aprūpinimas ir sveikatos apsauga 29
4.3. Vaikas ir žiniasklaida 33
4.3.1. Teisinės nuostatos 33
4.3.2. Žiniasklaidos įtaka vaiko socializacijai 34
4.4. Vaikas ir darbas 36
4.5. Vaikas su negalia 39
4.6. Vaiko išnaudojimas 44
4.7. Vaikų ir jaunimo nusikalstamumas ir jo prevencija 48
4.7.1. Nusikalstamo elgesio problema 48
4.7.2. Nusikalstamumą aiškinančios teorijos 50

4.7.3. Nusikaltimų prevencija 58
4.8. Vaiko administracinė atsakomybė 59
4.9. Vaiko baudžiamoji atsakomybė 62
4.10. Vaikas ir baudžiamasis procesas 71
5. Vaiko teisių apsaugos institucijos Lietuvoje 82
Baigiamasis žodis 95

II DALIS

Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas 96
Lietuvos Respublikos vaiko globos įstatymas 111
Lietuvos Respublikos valstybinių pašalpų šeimoms, auginančioms vaikus, įstatymas 119
Vaiko teisių konvencija 122
Hagos konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje 138
Jungtinių Tautų gairės nepilnamečių nusikalstamumo prevencijai (Rijado gairės) 149